



university of
groningen

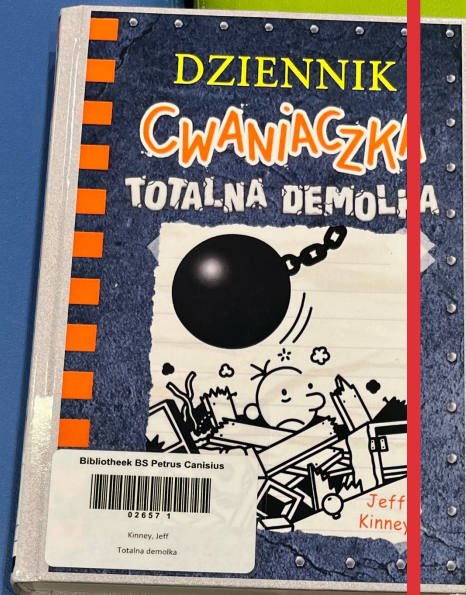
WORKSHOP: Morgen meertaligheid op je school integreren? Het kan!

Joana Duarte

Lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid, NHL Stenden
Lerarenopleiding, Rijksuniversiteit Groningen



1. Opwarmer!
2. Waarom meertaligheid op je school integreren?
3. Meertaligheid op jouw school met translanguaging integreren





1. Opwarmer!

Een experiment



Nieuwkomers in Portugal



Lição 1

Lição 2

Ciclo da Água

Atmosfera



Lição 3

Ciclo da Água

Waterkringloop

Atmosfera



Joice Passos



Condensação

Condensation

Condensatie

Discriminatie

Sensação

Discussie 1 – Wat is meertalig onderwijs?

Welke strategieën kun je inzetten om meertaligheid bij het leren (van inhoud) te betrekken?



3. Meertaligheid met translanguaging op jouw scholen integreren



Wat is translanguaging?



Wat is translanguaging?



- Aanvulling op het principe van doeltaal – voertaal
 - Talen versterken elkaar en ondersteunen zo het leerproces
 - Verschillende strategieën, zoals b.v. het afwisselen van taal tijdens input – verwerken – output
 - Ondersteunt zowel de tweede taalverwerking als de ontwikkeling van de thuistaal
-

Werkvorm 1: Translanguaging in pre-teaching

- Het doel van pre-teaching is om kennis te activeren, die leerlingen nodig hebben voor de gezamenlijke instructie. Leerlingen worden voorbereid op die gezamenlijke instructie, zodat ze deze zo goed mogelijk kunnen volgen.
 - Pre-teaching is op die manier een vorm van **differentiatie**, want zo wordt er rekening gehouden met de verschillen tussen de leerlingen.
 - Pre-teaching werkt **preventief**, want op het moment dat de zwakke leerlingen zelfstandig aan de slag moeten, hebben ze al uitleg gehad en maken ze minder fouten. Dat versterkt hun zelfvertrouwen. Ook durven zwakke leerlingen eerder actief mee te doen bij de instructie in de klas, omdat ze de lesstof al een beetje begrijpen.
-

Werkvorm 1: Translanguaging in pre-teaching

Woordenschat mee
naar huis
nemen (b.v.
woorden van de
volgende les) en met
ouders/broers/
zussen in de
thuis taal bespreken

Thuis

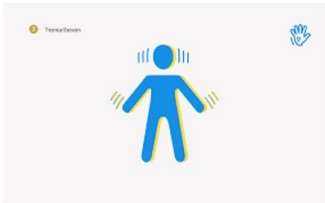


Op school

Woordenschat in de thuistaal en NL

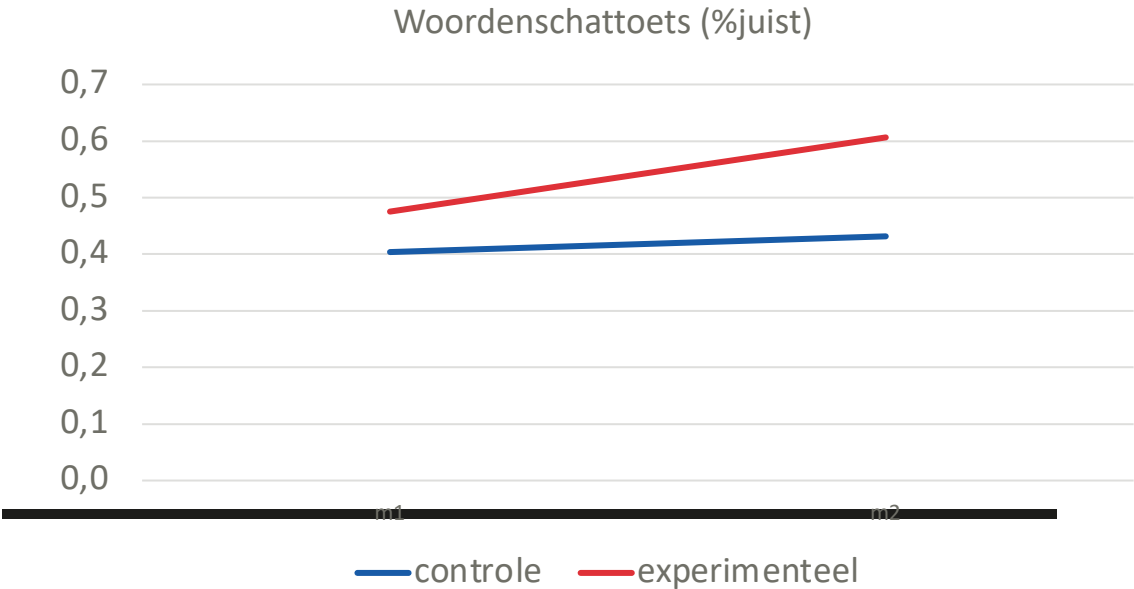


Trillen



Effecten van taalvergelijking in thuistaal en Nederlands op het gebied van woordenschat

Scheef



Werkvormen translanguaging

1) Translanguaging in pre-teaching

Woordenschat mee
naar huis
nemen (b.v.
woorden van de
volgende les) en met
ouders/broers/
zussen in de
thuis taal bespreken

Informatie over een
bepaald onderwerp in de
thuis taal opzoeken
(b.v. interview)





You

Geef me dezelfde uitleg in het Nederlands.



ChatGPT

Fotosynthese is het proces waarbij planten en sommige andere organismen lichtenergie omzetten in chemische energie. Deze reactie vindt plaats in de cellen van planten die chlorofyl bevatten, het pigment dat verantwoordelijk is voor het absorberen van licht. Wanneer chlorofyl licht absorbeert, wordt het gebruikt om een chemische reactie genaamd fotolyse te stimuleren, waarbij kooldioxide en watermoleculen worden afgebroken om glucose en zuurstof te produceren. Deze glucose wordt gebruikt als energiebron en grondstof voor de groei van de plant, terwijl de overtollige zuurstof wordt vrijgegeven in de atmosfeer als een bijproduct van het proces.



Christie Cline Attempts: 2 Level: B Words: 207 Insights

41 Correct Words per Minute Accuracy Rate 100%

Mispronunciations Omissions Self-corrections Insertions Repetitions

The study of Earth's landforms is called physical geography. Landforms can be mountains and valleys. They can also be glaciers, lakes, or rivers. Landforms are sometimes called physical features. It is important for students to know about the physical geography of Earth.

Auto-Detect

h's landforms is called physical geography
s and valleys. The
ometimes called p It is impo
y about the physi Earth.
atmosphere and
e able to live. Geoc
le use to decide
ures of a region resources

Mark as

- Correct
- Omission
- Insertion
- Mispronunciation
- Repetition
- Self-correction

Edit text

Jump to word

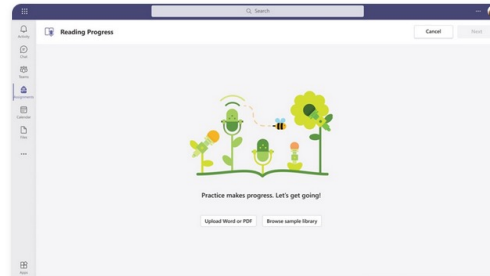
g is gratis beschikbaar in Microsoft Teams

gen en tegelijkertijd een klas vol studenten onder controle houden is een hele
ig om op individueel niveau contact te maken met studenten, hun prestaties te
oor gedifferentieerde instructies te identificeren. Met opdrachtbeoordeling
s worden verzameld, Education Insights-dashboards die helpen bij het visualiseren
ies en groei, en meer flexibiliteit om studenten in staat te stellen zelfstandig te
orgt Leesvoortgang in Teams ervoor dat docenten meer tijd hebben om te doen
wijzen!



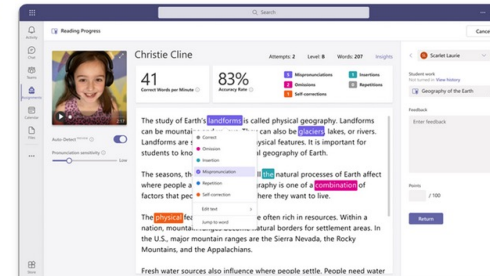
**Vaker mogelijkheden voor
vaardigheidsoefeningen
bieden**

Vaardigheidscontroles zijn traditioneel



**Instructies differentiëren voor
impact**

Docenten kunnen een leespassage uit
een Word- of PDF-document uploaden



**Tijd besparen met AI-
ondersteunde beoordeling**

Leesvoortgang maakt het proces voor
het beoordelen van opdrachten snel en



**Bruikbare inzichten
ontgrendelen**

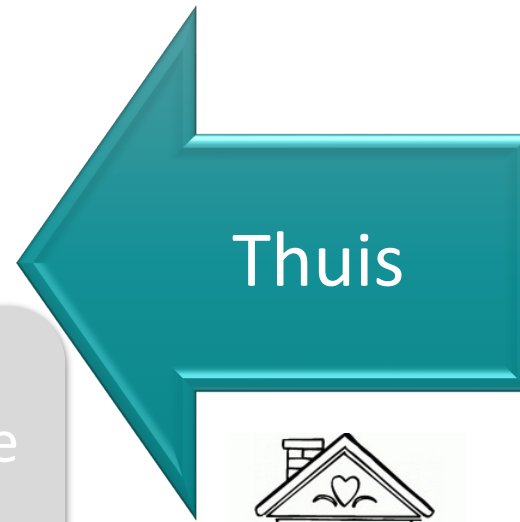
Zowel bij de functie voor automatische
detectie voor snelle controle als bij het

Werkvormen translanguaging

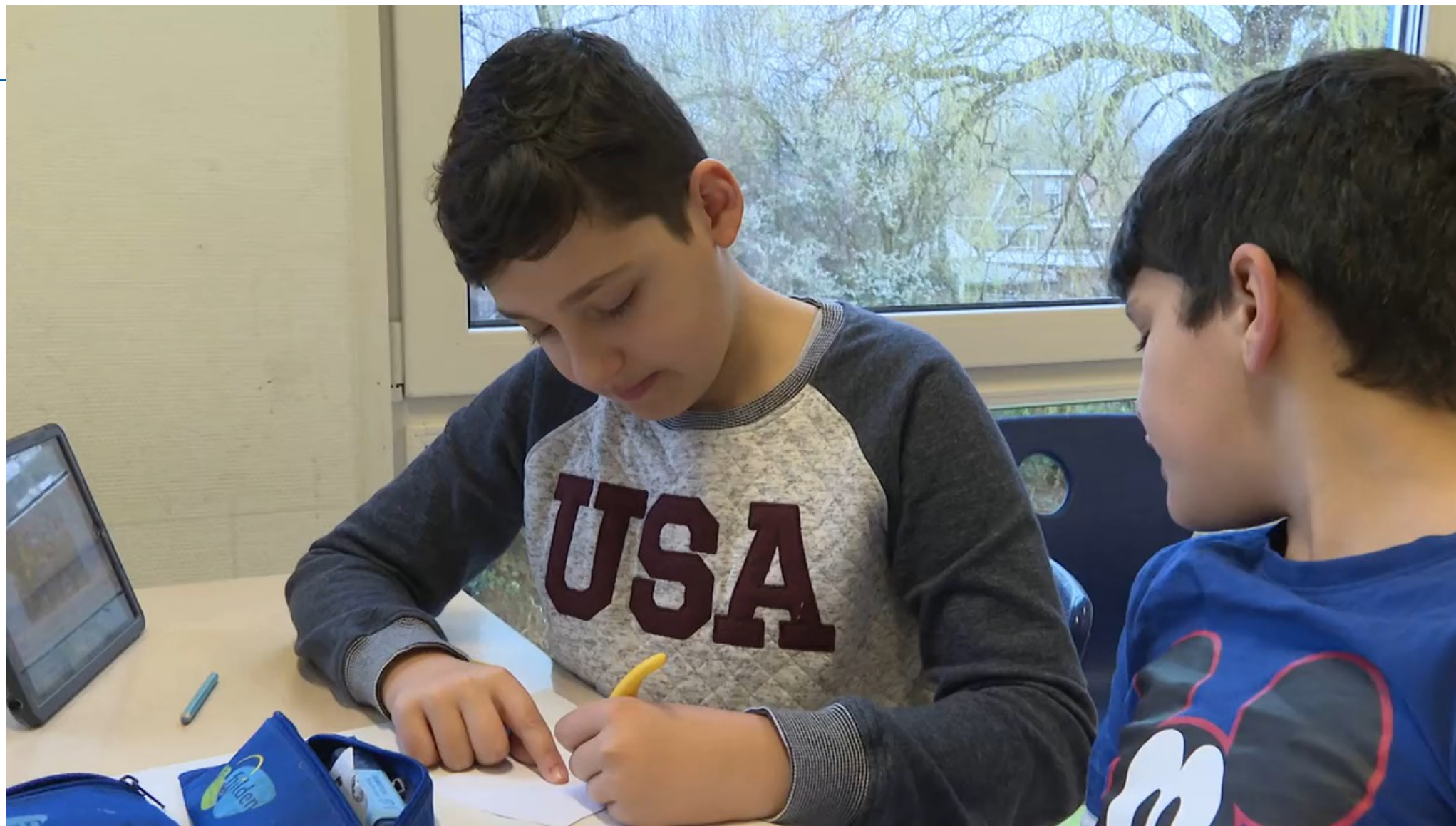
1) Translanguaging in pre-teaching

Woordenschat mee naar huis nemen (b.v. woorden van de volgende les) en met ouders/broers/zussen in het Papiaments of Spaans bespreken

Informatie over een bepaald onderwerp in de thuistaal opzoeken (b.v. interview)



Leerlingen 3 minuten een opdracht in de thuistaal laten parafraseren



Werkvormen translanguaging

1) Translanguaging in pre-teaching

Woordenschat mee naar huis nemen (b.v. woorden van de volgende les) en met ouders/broers/zussen in het Papiaments of Spaans bespreken

Informatie over een bepaald onderwerp in de thuistaal opzoeken (b.v. interview)

Thuis



Op school

Leerlingen 3 minuten een opdracht in de thuistaal laten parafraseren

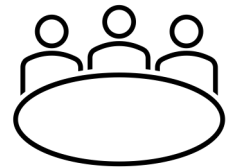
Activeren van kennis in de thuistaal over het onderwerp van de les

Woorden in meerdere talen opschrijven en met elkaar vergelijken

Papiamentu	Nederlands	English	Español
Absurdo	Absurd	Absurd	Absurdo
Agrikultura	Landbouw	Agriculture	Agricultura
Águila	Adelaar	Eagle	Águila
Alegre	Blij	Happy	Contento/a

Werkvorm 2: Meertalig samenwerken

- ~~Constant vertalen~~
- Interactie stimuleren → kennis ontstaat in contact met anderen ✓
- Werken in twee talen of groepen ✓
- Bij de introductie van nieuwe lessen ✓
- Aanmoedigen/instrueren om moedertaal of andere talen te gebruiken ✓



Werkvorm	Output
Bespreken/reflecteren/onderhandelen in doeltaal en moedertaal (of andere talen)	Delen klassikaal in de doeltaal
Brainstormen in doeltaal en moedertaal/andere talen	Schrijven in de doeltaal
Les beginnen met koppeling met de moedertaal – aandacht voor sleutelwoorden/ doel les	Meedoen in de doeltaal

Werkvorm 3: Translanguaging inzetten voor woordenschat

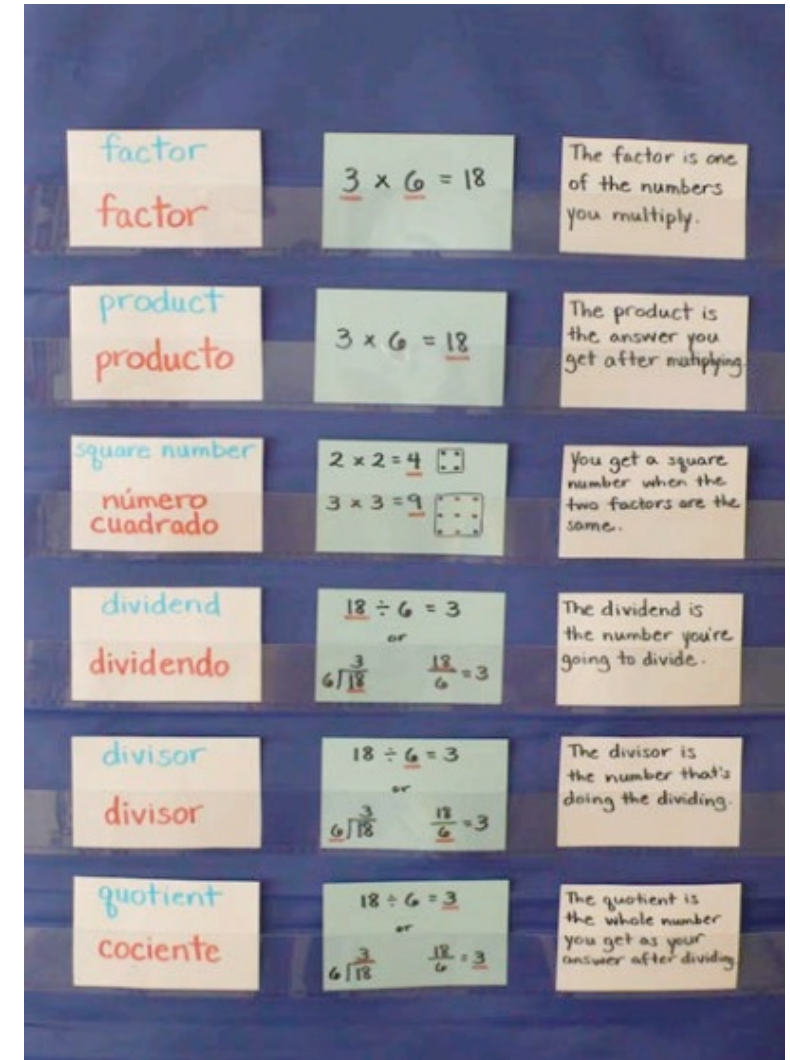
Woordmuur

continent <u>continent</u>		Africa is the second largest continent. L'Afrique est le deuxième plus grand continent.	eyes <u>ojos</u> 眼睛		A frog has big eyes to hunt.
equator <u>équateur</u>		The equator crosses Africa. L'équateur traverse l'Afrique.	ears <u>orejas</u> 耳朵		A fox has large ears to hunt animals.
desert <u>désert</u>		Africa has three large deserts. L'Afrique a trois grands déserts.	nose <u>nariz</u> 鼻子		A deer has a nose to smell animals.
mountains <u>montagnes</u>		Africa has mountains. L'Afrique a des montagnes.	tongue <u>lengua</u> 舌头		A butterfly has a tongue to eat nectar.
savannah <u>savane</u>		Africa has a savannah across the center. L'Afrique a une savane à travers le centre.			

Maak gebruik van een woordenboek/ AI – **thuis taal is anders dan school taal**

Translanguaging inzetten voor woordenschat

Maak een meertalige
conceptmuur



Translanguaging inzetten voor woordenschat

Maak gebruik van een meertalige woordboom

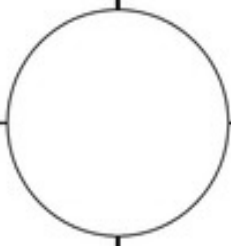


Translanguaging inzetten voor woordenschat

Meertalige graphic organizers en
concept maps

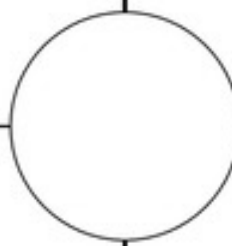
Name: _____ Date: _____

Vocabulary Four Square

Definition:	Use the word in a sentence:
	
Synonym:	In my own words:
Antonym:	

nombre: _____ fecha: _____

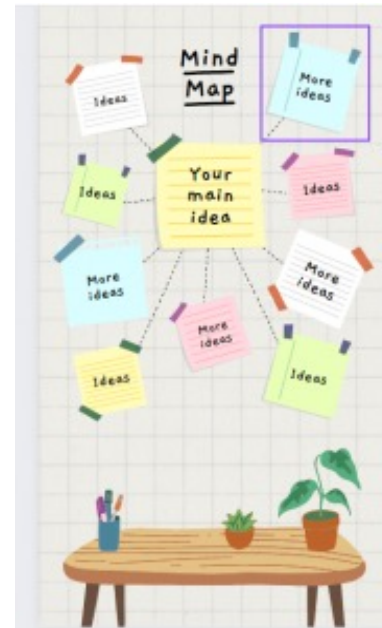
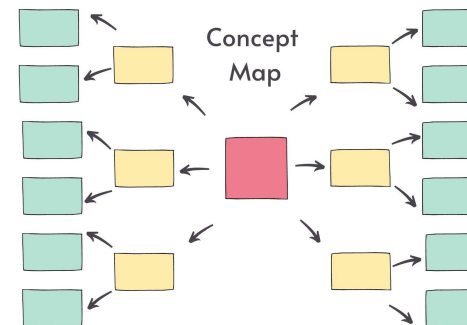
Cuatro cuadros de vocabulario

Escribe la definición:	Usa la palabra en una oración:
	
Escribe un sinónimo:	En mis propias palabras:
Escribe un antónimo:	

IMPERIALISM

Imperialism—
when one country
invades and takes
control of another
country or
territory.

Imperialismo—
cuando un país
invade y toma
control de otra
país o territorio.



Translanguaging inzetten voor woordenschat

PREVIEW: Brainstormen over woorden/uitdrukkingen in thuistaal

VIEW: Woorden/uitdrukkingen in context (b.v. een tekst/film) in doeltaal zien

REVIEW: Notities maken van woordenschat (thuistaal/NL)

K <i>What do I already KNOW about this topic?</i>	W <i>What do I WANT to know about this topic?</i>	L <i>What have I LEARNED about this topic?</i>
Una ley que daría derechos a los hijos de inmigrantes ilegales (A law that would give rights to the kids of illegal immigrants) Si los jóvenes van a la universidad, pueden quedarse en los Estados Unidos por seis años (If the kids go to college, they can stay in the US for six years)	¿Por qué estos jóvenes tienen que entrar en el ejército para quedarse aquí? (Why do these kids have to go in to the military to stay here?)	Creo que el gobierno debería aprobar el DREAM Act, porque no es justo que los niños tengan que pagar por las decisiones de sus padres (I think the government should pass the DREAM Act because it's not fair that kids have to pay for their parents' decisions.)

Preview-View-Review

Translanguaging inzetten voor woordenschat

Root	Meaning	Origin	English examples	Spanish examples
aud	hear	Latin	auditorium audition	auditorio audición
astir	star	Greek	astrology astronaut	astrología astronauta
bio	life	Greek	biography biology	biografía biología
dict	speak, tell	Latin	dictate dictator	dictar dictador
mit, mis	send	Latin	mission transmit	misión transmitir
ped	foot	Latin	pedal pedestal	pedal pedestal
phon	sound	Greek	phoneme microphone	fonema micrófono
port	carry	Latin	transport portable	transportar portátil

Woordenschat uitbreiden
met woorddelen

Discussie 3 – Een meertalig aanpak voor het nieuwkomersonderwijs?

Welke tips heb je al of neem je mee ten aanzien van de mogelijkheden voor een meertalige aanpak voor je lespraktijk?



In de Spaanse **sol**
eet ik een **oliebol**
in een wc-rol
ben ik op Ibiza
dan eet ik **pizza**



Ik eet **bami**
en rijd in een Pagami
maar zit ik in een
Lamborghini
dan eet ik **tortellini**
en rijd ik in een Mazda
dan eet ik gewoon **pasta**

Ik eet **wraps** en klets
terwijl ik op de wip
zit, eet ik **kip**
en de kip zegt toktok
lekker een **hotdog**



wij eten **spaghetti**
met confetti
en **lasagna**
met een glaasje **ranja**



Ik sta onder de douche
met **couscous**
ik eet **appelmoes**
maar heb zin in **tompouce**
en ook in **mais**
met **allspice**

Een jongetje eet **chips**
en hij zit op zijn bips
ik eet een **ei**
en morgen ben ik vrij

Thuis eten we weer **bôle** met korst
en **boerenkool** met **rookworst**

Gemaakt door groep 5 in de les Meertalige gedichten

gedicht van Stijn, Thomas, Sanne-
Marije, XAËL en Jildou



HAPPY MEAL is net zo lekker
als rijkke iel.

VAN de kort krijg je dorst

VAN lasange krijg je zin in
ranja.

PANCAKE lykt op **CAKE**

PORK eet je met een vork

VAN koek en **THEE** moet je
NAAR WC

eten



Voorbeeld: Meertalige gedichten

Introductie activiteit

1. Bespreken van het gedicht 'Wurdsnack' a.d.h.v. een aantal vragen;
2. Leerkracht gaat na wat de leerlingen al kennen;
3. Leerlingen sorteren het eten en drinken uit het gedicht en zetten de taal erbij;
4. Leerlingen krijgen allemaal een kaartje met een woord en moeten een andere leerling vinden met een woord wat er op rijmt;
5. Leerlingen bedenken een zin waarin beide rijmwoorden voorkomen;
6. De zinnen worden aan de klas gepresenteerd en de mooiste worden opgehangen.



Wurdsnack

Ik ha in taleknobbel
in hiele grutte bobbel
dêr sitte in bulte talen yn
Ingelsk, Frânsk, Dútsk en **Latyn**

Nederlânsk en **Frysk** foar letter
en myn **Spaansk** wurdt ek al better
al dy talen yn de holle
soesto ek sa'n knobbel wolle?

Nim dan nei skoalle eltse dei
bôle mei meartalen mei
ien mei **cheese** en ien mei **ham**
in **croissant** of **bun** mei sjem

En ast dy knobbel hiel gau wolst
in **ciabatta** mei **rauwkost**
moarns in bakje **Ostfriezentee**
middeis lekker oan de **Earl Grey**

Mei in **biscuit** of **piece of cake**
yt ien kear Wyks **pomme frites** mei **steak**
paella of **basmatirys**
lasagna, **schnitzel** en in **quiche**

Nim ek noch in Fryske **snack**
in stikje **koeke**, net sa gek
it is hiel **simpel** en gewoan
no lekker ite en oant moarn!

O tink derom, **I almost forgot**
sa'n talebult giet noait wer fuort



taalplan
frysk

Gedicht: Sigrid Kingma
Foarmjouwring: Silke Boersma

Je moest eens weten....

Wat je allemaal
Je préfère le faire
But that's for my
Of kies ik toch
Misschien een
Want na een
I'm feeling
masticar on mijn
Grote bellen
Wat heb ik het
Ich mag das
wel niet kunt eten
toute la journée
belly not okay.
een andere snack
broodje egg?
plakie stopt
totally good
yum, yum, yum
chewing-gum
maken tot op mijn kin
naar mijn kin
Ganze essen.
favorito, den ich

HAPPY MEAL is net zo lekker
als rikkie iel.
VAN de kort krijg je dorst
van lasange krijg je zin in
ranja.
PANCAKE lijkt op **CAKE**
PORK eet je met een vork
VAN koek en **THEE** moet je
NAAR **WC**
eten

In de Spaanse **sol**
eet ik een **oliebol**
in een wc-rol
ben ik op Ibiza
dan eet ik **pizza**



Ik eet **bami**
en rijd in een Pagami
maar zit ik in een
Lamborghini
dan eet ik **tortellini**
en rijd ik in een Mazda
dan eet ik gewoon **pasta**



Ik eet **wraps** en klets
terwijl ik op de wip
zit, eet ik **kip**
en de kip zegt toktok
lekker een **hotdog**
wij eten **spaghetti**
met confetti
en **lasagna**
met een glaasje **ranja**



Ik sta onder de douche
met **couscous**
ik eet **appelmoes**
maar heb zin in **tompouce**



Voorbeeld: Identityteksten

Identitytekst, wat is dat?

Het is een tekst (schriftelijk product, digitaal product, muzikaal product) waarin de leerling gebruik maakt van zijn thuistaal, de nieuwe taal en wellicht andere talen, die voor de leerling belangrijk zijn (bijv. Engels).

Gaat over de ervaringen van leerlingen met:

- a) het leren van nieuwe talen, tradities, cultuur,
- b) met migratie en het leven in een nieuw land,
- c) met wat ze vanuit thuis belangrijk vinden en waarom, etc.

Door leerlingen deel te laten nemen aan opdrachten waarin ze gebruik maken van hun moedertaal waardeer je hun identiteit en thuistaal. Dit heeft een positieve invloed op hun welbevinden en het schoolse leren.



Dziękuję



Mail: j.duarte@rug.nl
Telefoon: +31 50 363 2000
Profiel: <https://www.rug.nl/staff/j.duarte/>
LinkedIn: Joana Duarte

Meer lezen over meertaligheid?

- Duarte, J., & Günther-van der Meij, M. (2018). A holistic model for multilingualism in education. E-JournALL, EuroAmerican Journal of Applied Linguistics and Languages, 5(2), 24-43.
- Duarte, J., & Günther-van der Meij, M. (2019). Meer meertaligheid in het basisonderwijs. Ja! Maar hoe? In: MeerTaal Jaargang 6, Nummer 2. https://vangorcumtijdschriften.nl/meertaal/wp-content/uploads/sites/7/2019/01/MEERT201802_14-17_Joanna-Duarte_Meertaligheid-in-het-basisonderwijs.pdf
- Duarte, J. (2018). Translanguaging in the context of mainstream multilingual education. International Journal of Multilingualism.
- de Graaf, A., Delarue, S. & De Coninck, K. (2019). Omgaan met meertaligheid in het onderwijs in het Nederlandse taalgebied. Taalunie.
- Gielen, S. & A. Isçi (2015). Meertaligheid: een troef! Inspirerend werken met meertalige kinderen op school en in de buitenschoolse opvang. Sint-Niklaas: Abimo.
- Julien, M. (2013). Taalstoornissen bij meertalige kinderen. Diagnose en behandeling. Pearson Benelux.
- Hell, J. van (2004). Vroege taalontwikkeling en tweetaligheid: verloop, problemen en interventies. In: P. Leseman en A. van der Leij (red.). Educatie in de voor- en vroegschoolse periode. (p. 79 - 92). Baarn: Hbuitgevers.
- Jaspaert, K., Frijns, C. (Eds.), Taal leren: van kleuters tot volwassenen, (pp. 45-76). Tiel: Lannoo Campus.
- Klooster (2006). Leren praten in een tweede taal. Een leidraad voor leidsters en leerkrachten. Groningen: ABCG.
- Orioni, M. (2015). Meertalig opvoeden. Uw kind zal u dankbaar zijn. Amsterdam: Van Genneep.
- Orioni, M. (2017). Het meertalige kind. Een eerste kennismaking. Amsterdam: Van Genneep.
- Nederlof, N. & Smit, J. (2018). Meertaligheid in primair en voortgezet onderwijs Een stand van zaken en curriculaire aanbevelingen. SLO: Enschede.